

7. 3. 1975

Podat stejně přitažlivě objektivní jako subjektivní, uhrnout stejně popisem jako výpovědí. Rozkvetlé nechat uva-
dat, uvadlé přimět k rozkvětu. Jasně ztemnit, temné zja-
snit. Všecko je v pohybu, všecko se odehrává. Začátek kon-
cem, konec začátkem. Co se obráží v protější okně? Hla-
va. Proč? Protože hlava vnímá protější okno. Proč? Protože
protější okno obráží hlavu. Situace. A přece hned v okně
vedle pán zalévá květiny. Je do půl těla nahý, ani jediný
pohyb neopakuje stejně. Přelil. Voda skapává dolů, kde pa-
ní kope záhonek na zahrádce. O kus dál pes. Černý. Tak ja-
ko ... Před čtyřiceti lety běžel po mostě, kde pokousal čtyř-
leté dítě. Právě tenkrát jsme probírali ve škole anatomii
oka. Prvně jsem si uvědomil, že je to vlastně koule. Rohov-
ka, duhovka, čočka, bělmo, sklivec, sítnice. Svět promítaný
na sítnici. Ale kde se proměňuje v obraz? Kde se promění
substance myšlení v řeč? Kde se signály slov seskupují
v řeč? A co hmat, sluch, chuť a čich? Svět jenom mixáž
z poselství pěti smyslů. A přece zcela dokazatelně svět
i vesmír existují nezávisle na lidském vnímání. Pro koho
ale pak celý ten cirkus? K čemu a nač? Nelze pochopit.

7. 3. 1975

Do pátrání po předsedovi západoněmecké unionistické
strany CDU P. Lorenzovi a jeho únoscích bylo v Západním
Berlíně nasazeno 560 policistů a kriminalistů ze Spolkové
republiky. Podle sdělení francouzského mluvčího západní
velmoci souhlasí s činností západoněmecké policie v Zá-
padním Berlíně. Tisk NDR však klade oprávněnou otázku,
zda je to v souladu se čtyřstrannou dohodou o Západním
Berlíně. Pověřenec vlády NDR protestoval proti tomu, že
západoberlínská policie zasahuje na území městské rych-
lodráhy a železnic, které v Západním Berlíně spravuje
NDR.

8. 3. 1975

Už už jsme tam jednou byli. Právě s tebou. A to není sen, který se zrealizoval. Už jsme tam jednou byli. A docela náhodou, docela náhle se ten náhrobek zjevil. Tak na nás jakoby vybafl. A byly tam pod ním tři. A já je všechny znal. Tu první jako prastařenu. Mám v paměti slovo pián. To bylo piano. Neuměla ani česky. Zubatá, tenká prastařena. Ta prostřední kyprá. Ke mně hodná, říkala „fešáčku“ a škrabala dlaň. Kolikrát jsem si na to vzpomněl, kolikrát se ptal, zdali jsem se vůbec choval patřičně k situaci. Asi ne. Ale člověk byl vejr. Kdyby to tak bylo dnes! Ten úsměv dosud vidím. Nojo. Ale stejně to nelákalo. A ta poslední! Vlastně popel. Větší lásku, větší touhu, větší napětí už v životě nepoznám. Ale opět: vůl jsem byl já! Co z toho šlo pocítit, jsem pocítil. Co z toho šlo napsat, jsem napsal. Ó, blbe! Ale, moci to všechno vrátit o třicet, ne, čtyřiatřicet roků. Byla opravdu krásná, až to k víře není! Byla líbezná. A já, nesmělej venkovskej drn, hloupej, pitomej, okouzlenej, podlomenej! Tak jsem stál před tím nápisem. A tam dole už nebyla ani kostra, jen asi hrstka popela. A kdo ví, jestli to ještě nespletli v krematoriu. Jestli — ne, zas ji vidím, zas to celý žiju a bude líp, když toho tu nechám! Lásko! Jen jednou jsi mi stiskla hlavu, vlastně tiskla hlavu, ty víš, jak, ty jsi tady, tys to chtěla-nechtěla. Už se tam vrátit nelze! A já na ten nápis hleděl s tebou, se zázrakem. S láskou. S Láskou.

8. 3. 1975

Po obědě na procházku. Ty bez aktovky, já s klíči v levém rukávě. Sníh sešel, dlažba je už suchá, ale zahrada za Markétou voní vlhkou zemí. Zastavil ses uprostřed cesty, trochu ses rozkročil a vytáhl z kapsy pytlík. Slunce ti svítí na měkkou rozevřenou dlaň. Přivíráš víčka, v koutku úst ti něco sedí, neklidnými prsty probíráš barevné velikonoční bombóny. Červená, bílá, modrá, kropenatá vajíčka. Odpočítáš a podáš mi do úst. Sobě taky. Hledíš na mne upřeně, něco ti sedí v koutku úst. Stojíme proti sobě ve slunci, vážně pozorujeme jeden druhého a soustředěně sajeme barevná vajíčka s měkkou kyselavou náplní. HRA NA HRU? Poslední bombóny sypeš do dlaně, odhazuješ prázdný pytlík. Jemnými dotyky ukazováčku rozdělujeteš do dvou hromádek — sobě, mně, sobě, mně, sobě, mně, sobě, mně. Šklebíš se proti slunci a pomlaskáváš, něco ti sedí v koutku úst.

Díval jsem se na chlapce z okna, než vešel do domu. Takhle krásnej kluk se málokdy vidí. No, vona ta maminka bejvala taky pěkná. A klukovi pomalu potáhne na třicítku. Jemnej, vkusnej, pěkněj. Za mýho mládí byli ti hezký kluci takový libový. V našem prostředí taky proti tomuhle hochovi úplně blbý. Tohle by mohl bejt manekýn. Tohle by mohl bejt plejboj. Tohle by mohl bejt vývozní buzerant. A není nic z toho, je to mladej básník. A dobrej. Krásnej. Je to podivný, ten chlapec ztělesňuje větší sličnost, než celej Máchův pomník na Petříně. A krásně se tím vším prodírá. Jeho plachost, jeho zvědavost, jeho vzdělání, jeho — jeho — Zvláštní kluk. A chce vostat v provincii, bere si ňákou Němku. A má tam partu. Básníci, spisovatelé, výtvarníci, muzikanti. Kluci musí začít jako obrozenci. Severočeský kroužek. Budou učit na škole jako zapadlí vlastenci. A budou se navštěvovat, napřed vést kulturní rozhovory a pak se všichni dohromady ožerou a střískají jak dogy. Možná, že si i rozbijou tlamy. Ale pak zas přijdou k sobě a budou psát, malovat, sochat, hrát, komponovat. A pak se zase sejdou. Možná, že k sobě budou jezdit i autama. Ale, co je podivné, nakonec jim půjde národní výbor na ruku a bude rád, že má tak báječné kulturní kantory. Ještě by se měli navzájem oslovovat „pane bratře“!

Nejspíš mi někdo ten zajímavý příběh vypravoval. O nějaké rodině. Nebyla to Julča? Nebo snad Honza? Že by to byla partaj od nich z baráku? Ne, pletu se, četla jsem to v černé kronice. Bylo to fakticky napínavé — Šlo vlastně o dvojčata, zavlečená z Jugoslávie, dávali jim denně nějaký peníze na — Jo, nač vlastně? Na biograf? Na tom by nebylo nic špatnýho. Ne, bylo v tom nějaký svinstvo! Šlo, semězdá, o jakousi promyšlenou vraždu, totiž přesně, někdo někomu vyhrožoval, že ho podrízne, jestli ho ten dotyčný opustí. Ale co s tím měly společného ty děti? Vím určitě, že byly ještě maličké. Sirotci? O vraždu tu vlastně nešlo, spíš že ty děti šetřily korunku ke korunce, tak nějak to bylo! Nevím tedy navlas přesně, jak to začalo, ale moc mě to zaujalo. Děti neměly otce a nevlastní matka každému dennodenně strkala pětikorunu. Fakt, bylo to otřesný! A jak to dopadlo? Na tom už koneckonců nesejde, ale byl to opravdu zajímavý příběh. Moc dobře si vzpomínám.

Hej hej blbe jakou to předeš nit hej hej blbe zlá to nit hej hej ale kdepak to vůbec není nic zlého já si jen vzpomněl jak jsem přišel o zub a to právě ve chvíli kdy mi tam ten doktor narvával ty můstky totiž celkem tam jsou tři a dvě zlatý korunky a na nich ta pryskyřice dal do toho cement a teď mi to tam nasadil a tiskl a já skoro nemohl vydržet hej hej blbe táhni tu nit od kolovratu dál hej hej blbe zlá to nit ale kdepak to vůbec není nic zlého tenkrát jsem chodil s tou holkou s tou Arnoštkou vona vo mně ani tak moc nestála byla zamilovaná do jinýho kluka jmenoval se Herbert ale ten zas nestál vo ni voba vona i von měli tatínky vrchní strážmistry a maminky Němky ale ta Herbertova už byla vdova a ten Arnoštčin tam právě přišel za toho Herbertovýho holka byla z kluka úplně paf ale von vo ni nestál tak chodila jako se mnou vlastně ani nechodila hej hej blbe táhni tu nic navíjej to ať se to nepomuchlá hej hej blbe zlá to nit ale kdepak to není vůbec nic zlého a tak jsme s tou holkou chodili a taky chodili se zubama u nás byl nákej doktor státní obvodní a měl tam na zuby technika a učil se to vod něj ten technik to uměl ten doktor ne a my tam chodili spolu a já ji z lásky pouštěl k tomu technikovi a sám si nechal vrtat zuby vod toho blba doktora hej hej blbe už to pomalu dovíjej hej hej blbe zlá to nit ale kdepak to není nic zlého a měl jsem tam docela malinkej kaz a ten blbec doktor vrtal a vrtal byla to dvojka vpravo udělal tam díru a pak tahal nerv a zničil mi úplně zdravej krásnej zub hej hej blbe tak to máš na cívce hej hej blbe zlá to nit ale kdepak to není vůbec nic zlého jen vzpomínka a připomínka jak jsi byl blbe blbej

Ze tří čtvrtin spotřebovaná, nošená v černé tašce s řemínkem, nošená v hnědé tašce s kapsami, nošená v bílé tašce s kovovou sponou, vysouvaná a zasouvaná, často dotýkána, chráněná zeleným pouzdem z plastiku s prasklinou ve tvaru obráceného T, ukládaná mezi kapesník, klíče, peněženku, legitimaci, dopisy, hřeben, mastná, přilnavá, slíbatelná, ztrácející vůni a hmotu. OUTDOOR GIRL-12-PARIKA

Na počátku vybalená z hedvábného papíru, později částečně dohořelá, částečně rozteklá, částečně nedotčená, trvalé stopy tvaru Velkého vozu na koberci, z pánských kalhot velikosti 52 odstraněny; hořící knot jako příčina proměny tuhého skupenství v kapalné, plamen jako příčina všech dalších deformací SVÍČKY, darované k vánocům od Heidi.

Oranžově mořený, dřevěný, složený ze dvou částí; z jedné duté v podobě nádobky s rovným kruhovým dnem a otvorem v plášti; druhou v podobě šroubu lze v otvoru otáčet a tak ji od první oddělit; obě části vcelku nebo odděleně se často ocitají v rukou lidí, kteří sedí, chodí nebo postávají kolem stolu a vezmou je do ruky; hovoří přitom k předmětu ale častěji mimo něj; točí šroubem, ohmatávají vnitřek nádobky, prohlízejí si ji z dálky, zblízka; nakonec uvedou předmět opět do stavu klidu, aby v něm znovu stvrdili smysl nepoužívaného LOUSKÁČKU.

11. 3. 1975

Měkké, něžné, hýřivé, vlahé, teplé, horké, vlhké, mokré, mazlivé, tuhé, tvrdé, ostré, řezavé, sladké, slastné, rdousivé, vzepjaté, říčící, unavené, pokleslé, ospalé, klidné, šťastné. A pak výjevy jeden za druhým: lávka přes potok, pár domků, rákosí, puškovec, malé zmitající se stříbrné rybky. Veliká hlava, sahající do oblak, v očích plno kouře, hořící les. Ruka, která mluví, na každém prstu místo nehtu oko. Záchvat strašného vzteku. Zuby. A opět jakási mírná krajina v letním slunci, dva jasany vpředu, dole srostlé. Za nimi křoví, ve křoví tichý hovor. Zeď s obrazy: pestré, černobílé. Ale to už se nezdá. Byla to nádhera. A tady je kus vystřižen. Cesta byla blátivá, vedla úplně jinak, zůstaly jen zbytky, sem tam nějaký dům, kus trávníku, drátěný plot. Tady, tady byl ten štít, na něm namalován kojeneček a pod ním nápis. Tady byla zahrada Vincentina. Domy po jedné straně jak zuby v dásni. Většinou zašedlé, z konce první světové války. Dojem maloměsta a přece cosi svědčí o velkoměstě. Hostince, restaurace. Všecky bývalé krámy zrušeny. Nad tím stavby nových velkých činžáků. Pak stinná ulice. Šedé domy, nejrůznější. Docela hezký venkovský domek nad schody. Nápis: Česká chaloupka. Jaký to musel být pitomec! Divný, téměř strašidelný barák s dveřmi místo oken. Bez balkonů. A všude plno prachu. Zrušené zahrady. Zahradnictví. Návrat. A tady je kus vystřižen. Šťastné, klidné, ospalé, pokleslé, unavené, říčící, vzepjaté, rdousivé, slastné, sladké, řezavé, ostré, tvrdé, tuhé, mazlivé, mokré, vlhké, horké, teplé, vlahé, hýřivé, něžné, měkké. Byla to nádhera.

70

11. 3. 1975

S všeobecným ulehčením přijala západoberlínská veřejnost zprávu, že úspěšně skončilo desetidenní pátrání po předsedovi západoberlínské organizace CDU P. Lorenzovi. Vyšetřování případu přineslo však nečekané odhalení. Dvojice kriminalistů, povolaných z Německé spolkové republiky, objevila zcela náhodně P. Lorenze ve výborném fyzickém stavu v jednom přepychovém západoberlínském apartmá. Peter Lorenz se nervově zhroutil a doznal, že únos fingoval. Z výkupného hodlal uhradit své četné dluhy. Západoberlínská pokroková veřejnost je právem pobouřena a ptá se, jací to politikové chtějí v Západním Berlíně vládnout.

71

12. 3. 1975

Všecko napsané je už vlastně vzpomínka. Prošlo smysly, prošlo myslí, zformovalo se ve slova a vrátilo se zpátky. V tomto procesu se vždycky nějak posunulo. Dotvořilo se, zkráslilo, znetvořilo, vybledlo, přibarvilo se, tu trochu ubralo, tam trochu přidalo. Jedinečná Venuše z Mélu či banální rozkládající se chcíplá kočka. Obojí však může očarovat a uhranout. Hodiny letí, únava, čím dál tupější hlava. Proto líp: býti, obyčej, bystrý, byt, kobyla, babyka, býk, Bydžov. Nebo ještě líp: lysý, mlynář, plynouti, lýtko, polykati, blýskati se, slyšeti, pelyněk, Volyň, lyže. Nebo jen na okus: mysl, mýti, mýliti se. A naposled: sytý, syn, sypal, sýr, syrový, syrob, vysychá. A tak dále: Hy, chy, ky, dy, ty, ny, ry. Či, ši, ži, ři, ci, ji, di, ti, ni. Befelemepeseveze. Had, sud, orač, meč. Žena, duše, kost, dlaň. Město, moře, kuře, rámě, znamení. A b c č d ě f g h ch i j k l m n ň o p r ř s š t ť u v x y z ž. Na počátku bylo slovo a slovo bylo u Boha a Bůh byl slovo.

12. 3. 1975

Neslýchaný společenský skandál vyvolaly výsledky dalšího šetření záhadného zmizení P. Lorenze, předsedy západoberlínské organizace CDU. Západoněmecký deník Frankfurter Rundschau uvádí jako pikantní okolnost, že západoberlínský politik byl nalezen v bytě v ženských šatech. Z dosavadního šetření plyne, že P. Lorenz žil dvojím životem. Pod krycími jmény si pronajímal na různých místech Západního Berlína přepychové byty, kam jako „call-girl“ lákal pánské zákazníky. Proslýchá se, že oba západoněmečtí kriminalisté, nasazení na jeho vypátrání, mohou děkovat právě svým podobným sklonům, že hledaného politika náhodně objevili. Skandál bude mít nedozírné následky pro celou Křesťanskodemokratickou unii.

Tři telefony. Dva texty. Koupelna. Tramvaj. Nálada k létání. Láska. Bramborový guláš. Řeči. Tramvaj. Setkání se známou. Mizerné počasí. Setkání se známým. Kavárna. Kapelník zpívá. Historie, které se odehrály v úzkém pokojku učitelky náboženství, kde se na zdi Havlíček loučí s rodinou. Vzpomínky na mládí. Hovor s kapelníkem. Neznámá u stolu. Pětkrát dvě deci. Dvě kávy. Telefon, dvě různé Olgy. Ahoj. Plebán. Lazebnice. Tramvaj. Koštýř. Malíř. Letec. Plukovník. Skladatel. Cigarety a cigarety. Ostrá hádka. Vrah. Jiná vinárna. Rozchod. V jednom gestu by mě mohl pobít. Nezmůže se na něj. Tramvaj. Klub. Zavřeno. Škvíra světla. Taxík. Kravín. Přeplněno, nikdo známý. Odchod hned. Taxík. Temný dům. Díra v hlavě. Dívá se a mění podobu, chvílemi připomíná hostinského z hospody u řeky, naposled viděného v šesti letech, chvílemi se podobá varhaníkovi, zpívajícímu Vítán buď Ježíšku, ale nakonec se změni v toho malíře s úzkým kartáčkem vousů kolem celé brady, napřed vyhrožoval, teď se přátelsky usmívá a letí nad tím drak, je podzim na lukách, dva malí chlapci se brodí mělčinou, rákosí ševelí, po lávce běží malý rezavý pes a za ním výhružný hlas, tvář zmizela, blížíš se ty, ne, tu obálku ti nedám, musíš přejít tu lávku, ale ty se na mě mračíš, zlobíš se, au, už jsem ji dostal, nevím proč, je mi to líto, je ti to líto. Znamá zeď. Znamé obrazy. Rádio. Hudba. Zprávy. Dveře zaklaply. Pod víčky slabě růžová.

šerá nicůtka co plavným krokem
křížuje světlá prostranství
před ní poselstvo pavouků
za ní popelavé závoje
a vskrytu usazenina vášně i úzkosti

nepřeje si být spatřena
jen nahmatána v obrysu
vnímána vůní
a přivolávána zaklinadlem

pečlivě postříbřen
je rituál jejích gest
smaragdy dravčích očí pevně vsazeny
opály prstů vyhrabávajících slast něžně vybroušeny

odsouzena pózovat s rutinou
v krajíně lži
marně svádí k lásce a věrnosti
smutná nicůtka
lovící v temných pastech slast
ohař na stopě všemu
co by se byť jen zdálky
podobalo malému štěstí

Je to vždycky stejné: autobusy jedou tři. První je polomístekový, druhý jen na místenky a teprve třetí pro obyčejné pasažéry. Líp nestát ve frontě, přeskočit zábradlí a čekat. A pak se vrhnout na ten poslední. Stejně se člověk ocitne v tlačenici. Dává se to do pohybu váhavě a zvolna jak mastodont. Všecko se to setře a rozhemží. Po Karlíně to jen kodrcá, v Libni přidá a ve Vysočanech už frčí. Nic. Tupo. Čekám jen na Nehvizdy, abych zahlédl kamenný kříž u silnice na konci vsi. Vidět ho musím, jinak bych asi nedojel. Vzpomenu při něm na jednu dávno prasklou pneumatiku. A potom nuda, nuda, nuda, nuda, až Poděbrady. Pak hurá trapem na Městec Králové. Mezi Městcem a Novým Bydžovem Skochovice. Hokej v roce 1939. 3:2. Jak to hráči líčili, hrozná cesta sněhem a každý slízl navíc pár facek. Konečně Bydžov. Je to vždycky stejné: jednou dokola obejdu náměstí, vzpomenu na fotbalovou schůzi v hotelu Schroll a na cestu za závorami. Štěstí, muška jenom zlatá, pokaždé ještě trochu zabzíká. Na hodinu pak sednu do restaurace a využívám času k práci. Jsem v té hodině a v tom lokále vlastně nejpracovitější vůbec. Tentokráte Grigore Hagi a dvě osmiverší od Chan-šana. A potom na autobus do Chomutic. Je to vždycky stejné: Slávek Nováků, který je tu šofér, říká, tak zase domů, domů? Já, jo. Ale tentokrát náramné překvapení: autobus úplně nový, moderní, jak na zahraniční zájezd. Smidary (Karel Sudimír Šnajdr: Jan za chrta dán), Loučná Hora (dřevěný kostel, tady se loučili vojáci), Šaplava (divný svatý pod deštníkem), Ohnišfany (kuželník s kantorama), Smrkovice (muzikanti, pozor, zlý pes), Nevratice (smíšený obchod Ant. Vrby), hřbitov a Chomutice. Déšť, zima, s kostela už téměř opadla všecka omítka.

Die Geschichte mit den freien Rhythmen ist vorbei. Wir haben sehr viel ernstere, sehr viel schwererwiegende Imperative, wir werden von etwas bestimmt, das nicht verordnet ist, das kein Gesetz oder keine Regel darstellt, aber viel ernstere Imperative einschliesst. Das ist es: seinem Geschmack, seinen Neigungen gemäss wählen, ohne sich zu schämen, aber dann schrecklich genau darin sein.

Francis Ponge

Myslím, že je to ono. Alespoň pro tuto chvíli. — Nezdá se mi nejtěžší „nestydět se a zvolit podle vlastního vkusu a zálib“, ale vydolovat v sobě něco, čeho se člověk může chytit a taky držet. Chránit se před širší možností, po které sice prahne, ale která mu brání v usebrání; vypěstovat si vlastní vůli k projevu. A pak teprve přijde to rozhodující: být v tom osobním projevu „schrecklich genau“

afVLgVre
 ettMpreftate
 tVIs VotIs
 tVere nos
 athLeta ChrIs
 tI Donate

a nad tím nádherný rozmáchlý svatý s uraženým nosem drátěná svatozář sežraná rezem odpadla už jenom kolem krku jako obojek krásné opánky řemínky do půl lýtek lýtka skutečně atletická za ním malý vyschlý rybník na kterém se bruslívalo později sem nasazovali kapří plůdek teď jenom bahno rybník kde kdysi při bruslení vznikla debata o té soše o tom svatém a jeden kluk už je taky dávno po smrti tvrdil že svatej Donát byl proto svatej že se zabil vlastní kudlou a ta socha skutečně něco v ruce drží vypadá to teď však spíš jako ševcovská fidlovačka na krásném soklu kde je z druhé strany reliéf hořícího domu je teď cedulka historicky cenné ale nikdo si toho stejně nevšímá kdysi to prý stálo v zámeckém parku v minulém století to přesadili sem ten rybníček za tím dostal po tom svatém jméno a my to ani vlastně nevěděli v létě nám to neříkalo vůbec nic ale jak začalo mrznout cinkaly poniklované brusle pocínované kličky a k obloze se neslo jde se na donát

Čtu staré deníky. Rok 1947 až 1955. Olda ve vězení. Láska je těžká, život je těžký. Narození Míšinky. Narození Bohun-ky. Láska je krásná, život je krásný. Děti rostou. Jendova smrt. Existenční starosti. Láska je těžká, život je těžký. Děti rostou. Joska. Podlehnutí pokušení a zachránit se. Rozchod s Oldou. Něco umřelo, něco se zrodilo. Láska je krásná, život je krásný.

Čím vším člověk za jediný život projde. Co za sebou zanechává, kolika lidem je dlužníkem, kolika věřitelem! Setkání, střetávání, formování se, ztrácení a nabývání, proměny a setrvávání, euforie a zoufalství; všecko to v stálém pohybu od nebytí přes jediný okamžik existence v přítomnosti do nebytí. A kdesi uvnitř kamínek vržený v hlubinách času šíří dodnes kruhy na hladině bezedné paměti, bezedné zkušenosti, bezedné zvědavosti, bezedného života. — „Zrodili jsme se z příliš mnoha matek,“ řekl Henri Michaux.

Pod podlahou harašila myš, v koutě šeptali mrtví: byli bleďí, ruce na prsou, plných svatých obrázků, byli cítit myrtou a parafínem, oči zavřené, ústa semknutá, byli němí, byli děsiví. Nejtišší byly mrtvolky dětské: Růžena Jirešová, Vlasta Horáková, František Horáček, slabě šeptal chlapec student Joska Polák a šeptem se téměř chechtal mládenec holič Rudolf Vydra. Pak do očí třísklo malé okénko, půlené rámem ve dví, v šeru se rýsoval štít domu s komínem, hudba z rádia, vůně mléka a bylo ráno. Dál pak už jen šššššššššššššššš. Ještě že živá slova pitomce překryla výborná chuť králíka na paprice. Čtyřicet vajec, každé zvlášť do papíru. Asi pětadvacet jablek. Holení. Lejstra. Dva řezy třené buchty. Čtyři řízky z králíka. Krok za krokem, krok za krokem, krok za krokem, auto, auto, auto, šššššššššššš. Pole plné havranů. Baráky, domky, domy, zahrádky, psi. Na zastávce velké černé číslo 28, osmička pěkně nakřivo. Co se všechno vtěsná do tří hodin. A za tři hodiny? Venku i uvnitř pádí krajiny. Všecky už viděné nesčíslněkrát. Hlava klesá, v koutě šeptají jiní mrtví: Jiří Orten, Jiří Daniel, Gustav Schorsch, František Halas, Jan Rychlík, Václav Bartovský, Jiří Weil, Jan Hanč, Jiří Valja, Josef Honys, Vladimír Kafka, Vladimír Burda, Věra Urbánková, Kamil Bednář, František Hrubín, Josef Palivec.

... Předpokládáme, že každý nově vytvořený neuronový řetězec, patřící k jednomu engramu, navazuje okamžitě těsné kontakty s řetězcem následujícím, takže žádný z nich nemůže být aktivizován odděleně. Při ekforiích se rozkmitá celý řetězec nejnovějších engramů, přičemž jeho délku určuje stáří vzpomínky. Bezprostřední cit pro čas nesahá však příliš daleko do minulosti. I starší vzpomínky si sice zachovávají své vnitřní chronologické řazení, jsou však včleněny do našeho života podle věcných souvislostí. Řetězec starších engramů se pozvolna rozpadá do fragmentů, zřejmě proto, že z něj vypadly nepodstatné detaily. Nevyjasněn zůstává problém chronologického řazení engramů. Všecky zážitky jsou zprvu fixovány v přísné časové návaznosti, která je předpokladem pochopení prožitku, kauzálního myšlení i extrapolace do budoucnosti. Jak však lze tuto dimenzi času zakódovat a uložit do nervového systému? Prostorovým řazením? Či samo stárnutí nervových buněk působí jako časoměřič? Nebo je to snižující se propustnost kontaktů nervových buněk, vyvolaná řídkým používáním, která způsobuje, že starší vzpomínky nejsou již tak zřetelné?

17. 3. 1975

Je to tak vod všeho trošku: trošku protestu, trošku rezignace, trošku zoufalství, trošku recese, trošku rizika, trošku literatury, trošku alkoholu, trošku inteligence, trošku pitomosti. Hlavně vyhnout se nepohodlí. Strašlivá destrukce a oblužující sebeopojení. Se všemi přetvářkami, pokrytečtvími a svízelemi jsou rozbíjeny zároveň všechny hodnoty. Nikoliv rozbíjeny. Pouze naštěstí negovány. A absolutně důsledné to stejně není. Všichni žijou. Z čeho? Nakonec stejně z kompromisů. Provokace až po určitou mez. Soukromé pálení knih s pozvaným fotografem. Může být něco pitomějšího? Spermata, která si pletou prezervativ s dělohou.

82

17. 3. 1975

Z vedlejšího domu vynášejí nebožtíka. Nohama napřed. Dlouho si v bytě po paní Novákové nepobyl. Byl to tichý stařík na rozdíl od jeho předchůdkyně. Každý den v pět ráno zařinčely dokořán otvírané okenice jejího okna.

Von je velkej gauner, co von má na sobě, takovídle lidi žerou z tohodle a todle dělaj, každýho chtějí napálit a vokrásit! Ale von je větší, tenkrát byl menší a měl modrý voči. Je to chlap nalíčená, sprostá, fuj, já to věděla! Von má tolika men a tolika paruk a poroučí národnímu výboru, to maj národní demokrati veličiny, je to hanba, voni dou po zločineckejch cestách. Žraloci!

Všecky děti z širého okolí z počitkem poslouchaly.

Seš to ty, děvko sprostá, Lojza, a tady děláš Dlabačku, abysi lákala, seš to ty, kurvo mizerná! Svině bestiální, že to dělá! Měla sem tě, děvko, bouchnout, abysi tolik nelákala. Svině bestiální, zlodějská. Takovydle děvky si vybraly zločineckou cestu, jako tenhleten Laube a ten chlap Souček a ty jejich děvky! Člověk k tomu cítí odpor, že takovádle děvka přijde lákat do svazu přátelství. Děvko drzá, sprostá, zlodějská! Já tě, bestie, nemůžu ani cítit! A tak to šlo celý den s dvaceti- až třicetiminutovými přestávkami.

Takovídle lotři, aby se nalíčili, paruky a tolika men! My chceme jinou stranu! Politika zlodějů, bolševiků, banditů, abyste dali pokoj! Všichni pracující lidi, co stojíte v krámech celej den, nemáte jim nic dát! Prosim vás, vemte si to za svý! To voni kradou důchody, peníze a všecko! A de vo něco jinýho. Voni to tehdá dělali, tak aby to nedělali znova. Lidi práce todle vodvrhnou! Ty děvky nalíčený, ty paruky, fasády! Takhle by to zaváděli takovídle lotři!

Ten nebožtík byl nenápadný souseď. Ani jsme o něm nevěděli.

18. 3. 1975

Ráno, dřív než brzy, přijel ten vousatec přeměřit gauč. Chce poslat jenom dva spodní polštáře, co mají prkenné rámy. Je to dobře, mám na čem spát. A potom, co bylo potom? Opisování Rumunů a sepisování dvaceti rádek. Venku byla zima, vyjel jsem až po dvanácté do Slávie. Se zubarem domluven na čtvrtek. Rozhlas. Calinescu zařazen na příští pondělí. Po Slávii Petřiny. Rybičáček, Hagiú a Ion Tugi. Pak odjezd, televize, hokej. 4:1. Mezitím ještě setkání se známým, který pracuje ve vodním průzkumu. Po hokeji sladká slast, slastná sladkost, oblá, hladká, bez ostří a hrotu. Jakoby odjinud, z jiného světa, z jiné planety. Nebo je to všecko jen z únavy? Pak nahazování všelijakých kroužků problémů, myšlenek, úvah a dotazů na kolíčky. Možná také, že je to vítězná vojenská přehlídka virů. Posouvá se to líně a namáhavě. Není vidět už nic. A přece něco: mlaskavý zášleh na konci vesmíru, končícím zdí z nehoblovaných smrkových prken. Osvětлил na mžik kůži jakýchsi děsivých mimovesmírných hrochů.

18. 3. 1975

– zachránit jedno před druhým
upláchnout nevědomým žhářům
do důvěrného plyše
po němž i voda klouže s požitkem
a větě L je přístup zakázán
jen šelesty a tlukoty
špičkové tance po mechu jak lehké mrholení
stárnoucí srdce mládnou
je dovoleno vše pospíchej
a pevně se drž své ratolístky
průtrže hrázím dosud nehrozí
čihá-li nebezpečí v zázemí
nevím nesvedu vyprávět příběh
jenž se neudál
náhradou špitnu nevinůstky
paraván slov nastavím tesknotám
leč proměnou
tou projdu vybledlá a suchá
jak kapradina v herbáři
s nápisem psaným dětskou rukou:
Filicales —

Dotyk, pohazení, ještě pohled, ještě dotyk, ještě pohazení a všechno se zrychlilo, začalo kroužit, potřestilo se a jak tříleté dítě na kolotoči začalo se bát. Bát se o nekonečno, bát se o neživot. O stesk po ničem. O pocit ryzí marnosti. A pak naplnil žaludek výborný biftek, dvě deci červeného, dort, káva. Pak tonik. Tasso: Osvobozený Jeruzalém. Opět dvě deci a jedna slivovice. Drobně mží, vinárna zavřena, otravné čekání. Už jdou. A nesou dary: model pomlázky s pár pestrými kraslicemi a pěknou okurkou. Vinárna dnes zavřena. Jinam. Tady jsem snad nikdy nebyl. První lahev. Harmonie. Druhá lahev. Euforie začíná. Malá hádka. Třetí lahev. Výčitky. Útoky. Musela odejít. Zůstali jsme sami. Čtvrtá lahev. Kafe. A jako vždycky: z harmonie do kakofonie. Nedorozumění. Provokace. Rozmazávané barvy a rozšlapávané sošky. Rozchod. Taxík. Sestup po schodech dolů. Džus a vodka. Čoud kolem, čoud uvnitř. Člověk se mění v blábolící sochu z kouře. Už jde jen o to udržet se pohromadě, doklopýtat k posteli a přes palubu vědomí padnout do moře peřin k delfínům, chobotnicím, medúzám a žralokům.

Loudají se s nechutí a na poslední chvíli. Čas, kdy je jim přikázáno zůstat, tráví podle svých možností a zálib. Jsou nuceni k přemýšlení, přemýšlejí co nejúsporněji. Činnosti jim přidělené vykonávají podle temperamentu spěšně či rozvláčně, leč s odporem. Nedosahují většinou viditelných úspěchů, ba mnozí o ně ani nestojí. Ponechání bez dozoru tráví s požitkem drahý čas úvahami o složení a úpravě pokrmů i jejich přímým konzumováním. Za účelem osvěžení a rozptýlení zajišťují si podle ročních období a meteorologické situace co nejčastější přívod vzduchu zvenčí v naději, že je čistší nežli vzduch uvnitř. Nespokojují se ovšem otvíráním oken. Útlumu, k němuž dochází v určitých časových intervalech následkem nejrozličnějších příčin, dávají volný průchod. Mezidoby si krátí využíváním spojů a společenskými kontakty. Pěstují je vášnivě, neboť v nich tuší možnosti seberealizace. Na vztahy a setkání, k nimž jsou nuceni, jsou alergičtí. V úzkém kruhu si stěžují zhusta a zevrubně, v širším zachovávají mlčení, případně se vykrádají bokem. Usilovnému a neutuchajícímu hnětení nenastavují leb ani prsa. Nechávací mu volný spád a sami se podobají stěně, na niž se v přísloví hází hrách. Prchají co nejdříve a s ulehčením.

Bydlili jsme vlastně „Na obícce“, ale bylo to zemanské sídlo. Obrovský dvůr, nad ním vysoký val, rozsáhlé stavení, plné nádherného ořechového leštěného nábytku. Přes val dolů jezdili cyklisté – závodníci. A nedaleko protékala široká, zeleným křovím ovroubená řeka. A pak se zjevili u nás oni. Nevím, jak jsme k nim přišli, zdá se, že jsem je pozval sám, spíše z nešikovnosti než z dobrého srdce. Na živu byla ještě celá rodina, i otec, i babička. Vevalili se dovnitř a počínali si jako doma, ba, hůř než doma. Trnul jsem. Matka by to ještě snesla, ale otec s babičkou? Oba nemohou opilce ani cítit a teď právě tihle dva. Jedni z největších notoráků, jaké jsem kdy poznal. První malér: odřeli sklenicemi jeden z nejdražších kusů nábytku, mahagonovou knihovnu. Druhý malér: on se vrhl ke klavíru, napřed polil klávesy nějakým sladkým, hustým chlastem, pak na ně upadl a klaviaturu částečně zdemoloval. Ona se motala vprostřed pokoje, cosi jakoby prozpěvovala a pak se skácela. Všichni tři příslušníci rodiny (bratr tam kupodivu nebyl) po mně vyčítavě loupali očima, otec se hrozně mračil a, jak se mi zdálo, dokonce hrozil pěstí. Myslil jsem si: Co mám dělat, co se vůbec dá dělat, vyhodit je nemohu, jsem jim příliš zavázán. A tu se on vztyčil a navrhl, že by odjeli s cyklistickými závodníky. Ze slušnosti jsem záporně zavrtil hlavou, bez ohledu na namíchnutou rodinu. „Tak tady zůstanem“, povídá ona ze země a on se stočil na náhle objevivší se kanape v tichém jakoby rezignovaném gestu. Pomyšlil jsem si: „No těbůh!“ A to byl konec.

Je me présente, Monsieur
alimuhob ávorefuaT, c'est mon nom de jeune fille
Enchanté de faire votre connaissance
fesoJ lašriH, c'est mon petit nom

barevný proutek
s velikonočními vajíčky vyzvání:
líbeznička –
vracíme se
těsně zaklesnutí v čerstvém větru
průvody pestrých žabinců
se trouší všude kolem nás
však jejich štěbetání k nám nedoléhá
jsme daleko i blízko
nikde a všude
vklínění do svých polední
už celou lidskou věčnost

21. 3. 1975

Mrzutý první jarní den, zima a nachlazení, v kavárnách nakouřeno a dusno, prohlídka nového obchodního domu, špatný vzduch, tuctové zboží, zvědaví lidé, horko k zalknutí, únava a mdlo, v každé noze metrák, v hlavě kovadlina, v žilách olovo, svět běží jaksi mimo, a když jsem se konečně dovlékl ke stolu, seděl tam známý s napuchlou tváří po zubní resekci. Za oknem hodiny měřily čas. Strih.

Slova, ve kterých člověk myslí, jsou jako rosol, průhledná, chvějivá, snadno rozpustná a lehce stravitelná, nezbyde po nich většinou nic. Slova, ve kterých člověk mluví, jsou střely: zamíří, vyletí, strefí se či ne a zapadnou kdesi v hlíně, tam trvají, přetrvávají, chátrají. Slova, ve kterých člověk píše, jsou nejrůznější stavební materiál: cihly, kámen, beton, sklo, ocel atd. Dá se z nich postavit všechno: od prasečího chlívka po mrakodrap. Nebo taky nic. Může to všechno zůstat jen tak nakupeno, ať na to prší, ať na to exkrementují zvířata a ptáci. Entropie to časem stejně sežere všechno, křehké jako tvrdé. Strih.

Zahlédl jsem z tramvaje: v parku vedla jedna paní na obojku kocoura a ten kocour našlapoval nonšalantně jako chrt.

21. 3. 1975

Psaní je pro mne především činností, jejíž výsledek mne si ce málokdy uspokojí, ale jejíž proces mi poskytuje čistou radost. Připravuji se na ně s očekáváním a abych si potěšení ještě zvýšila, dovoluji si za zvlášť příznivých okolností odsouvat začátek práce a prodlužovat stav napětí, který je mi velmi příjemný. Zvlášť velké zadostiučinění mi poskytuje vědomí, že to vše závisí na mém rozhodování. Stav příprav je plný vzrušení, očekávání a naděje a rozplyne se v okamžiku, kdy vezmu tužku do ruky. Mám totiž málokdy ucelenou představu o tom, co napíšu, ba mnohdy mi chybí i povšechný námět. Zato mi stačí útržek věty či jediné slovo, a ocitám se v tom. Slova mne vedou sama, jakoby bez mého přičinění, následují je, podřízena jejich smyslu, zvuku a rytmu, jejich barvě a tomu, co nazývám jejich povahou. Píšu v neosobním stavu lehké zvědavosti a celkem plynule, jako bych tkala tkaninu, jejíž líc je mi skryt. Přiměje-li mne však k psaní „mimojazykové“ téma, je mi zatěžko „dodržovat vzor“. Slova se mi nevejdou pod společnou střechu, z psaní se stává přetěžká práce. Koně se plaší, i mělký příkop hrozí katastrofou ...

22. 3. 1975

Fotra, tvýho fotra sem viděl poprvé někdy na jaře 46, to bylo na zahradě Valdštejnského paláce, byl sjezd spisovatelů a bylo tam setkání s prezidentem a ministrama a von tam stál, byl štíhlejší, vypadal moc pěkně, ale bylo kolem něj spousta všelijakejch prominentů, tak se k němu vůbec nešlo dostat, proč taky, a pak zas odjel a potom, to už byl tady, to bylo někdy na podzim v sedmačtyřicátým, Bonek Březovský ho jednou navečer přivedl do Slávie, chvílku sme tam seděli, pak sme šli k Šupům, byl zpočátku takovej plachej, ale pak trochu pil a byl velmi vudevřenej, svěřoval se se svým osudem, svejma starostma, vo nás dohromady nic nevěděl, ale byl zřejmě rád, že tu poznává nový mladší lidi, byl neobyčejně příjemnej až mámivej, líčil mnohý ze svejch zážitků, minulejch i současnejch, ptal se na poměry a strašně rád vyprávěl židovský anekdoty, to ještě bydlel tady v Praze ve vypůjčeným kvartýře, většinou, když už putyky zavřeli, tak si tam ještě někoho pozval, byl, jak říkal, dost nerad sám, snad jenom když psal a pak se přestěhoval do těch Klánovic, kde čekal na ženu s dítětem, byl to takovej napůl zařízenej kvartýr, nábytek vod architekta, bydlet tam moc nešlo, ale chlastu tam bylo dycky dost a výbornej, v knihovně asi tři knížky a tak se hlavně pilo a kecalo a všechno se to tam semlelo a byla to senzace. A pak to běželo dál přes Šupovy, Kavalíra, Mánes, Bonnu-itku, kde vlastně dal dohromady tu svatbu Jirky Koláře.

92

22. 3. 1975

Haló nezdržuju tě?

Ahoj co je novýho?

No tak celkem ani nevím to víš nikam nejdu nohy mám jak konve ze stoličky mi vypadla plomba to hučení jak jsem ti říkala je pořád horší na levý ucho už vůbec neslyším každou sobotu si říkám už máš holka zas o tejdén blíž ke hrobu do ničeho už nemám chuť pamatuješ se jak jsem vždycky ráda nakupovala všechno jsem prošmejdila dnes vlezu do prvního kšeftu a co koupím to koupím už na to ani nekoukám tuhle jsem si šla koupit černou sukni doma ji vybalím a ona je hnědá ale je mi to jedno to dřív taky se vláčíš s tak velkejma nákupama já nosím nejtěžší tašky z celejch Střešovic už jsem urvala osm uch kotníky mám opuchlý a příští tejdén musím k zubařce uděláš taky tolik kroků po kuchyni já to tuhle počítala co myslíš to šlo do tisíců ale pak jsem se na to vykašlala co z toho a co Joska to Jozef k nám chodí jednou za čtrnáct dní ale mám vždycky strach aby ho přitom neranila mrtvice a tak z toho nic nemám dovedeš si představit co by si lidi řekli no stát se může všelicos už má hodně přes šedesát tak vždycky koukám aby byl zas rychle z domu aspoň kdyby mě ty nohy tak nebolely věříš že na to levý ucho už vůbec neslyším nic mě už nebaví jen jíst mi chutná a nejšťastnější jsem když si dám sluchátko na pravý ucho a takhle si s tebou pěkně potelefonoju –

93

Neděle ráno před desíti roky neděle ráno za deset let: odkud se ten jas linul těžko říci asi odnikud asi ze všeho světla všech barev vlastně spektrum vlnící se měnící se v bílé bodové reflektory oslňující až nepříjemně a nikde stíny nikde šero jen semtam žlutší či červenější pruh jasná červeň jasná modř jasná žluť a mezitím zelená fialová oranžová všech odstínů jasný jas řezavě bílý nikde stopa šedi čern už jen pověrou či preludem z té bolavě bílé z toho jásajícího kostlivce z toho jízlivého úsměvu cenícího chrup a přec ne nepřátelského přece chápatvého a přejícího skýtajícího pocit uskutečnění kéž by když už nastat musí nastal čas černi jen ne šed' šed' kalná světlejší temnější vlnící se jako kůže plaza prázdná trýznivá zprahlá zahanbující vyšeptalý chechtot šustící papír svistící zteřelý list jen ne šed' šed' pulsující živoucí mázdra pavoučího břicha už ani ne odporná neutrální a přece vražedná když už tedy čas černi hluboké bezedné už jen zrcadlíci lesknoucí se hřmící rdousivé prudce jedovaté černi však spásonosné černi nekonečné beznadějně černé.

Co je s Tebou, drahá Fritzi? Proč se neozýváš? Mnoho práce? Nejsi snad nemocná? Lekám se snad zbytečně? Jenom lehké nachlazení? Ne? Nebo jen obvyklé zaneprázdnění? Jistě nic horšího, vid' Uklidniš mne brzy? Pamatuješ si? Jak jsme si slibovaly? A přísahaly? Že spolu vždycky věrně? A že nikdy proti sobě? Vzpomínáš si ještě? Nebo jsi snad už? Věříš, že tomu nemohu? Za žádnou cenu? Ani kdyby mne? Ani za nic? A že se mi moc? A že je mi strašně? A že mne to velice? A že se mnou doopravdy? A že bez Tebe vůbec? A že s Tebou jediné? A že kvůli Tobě vždycky? A že pro Tebe odjakživa? Víš? Nevíš? Nebo je Ti to dočista? Tak kdy už mi? Zítřka? Pozítří? Nebo až za týden? Věříš, že se Tě potřebuju jenom na něco zeptat? B?

Vrstva první: naspodu ještě jakási šumivá pěna s rytíři v kostýmech, bůhví odkud a přece jsou to všechno postavy tohoto času, teplo, slast, nezbyvá však než dát se do toho, tékání, toaleta, oblékání, chvíle u stroje, odchod, záložna, kavárna 1., kavárna 2., knihkupectví — a tady vrstva končí podivnou scénou: dav studentů lezoucích po regálech, šťastně snášejících náruče knih, laciných knih, pro ně knih vzácných, tajemných, čarodějnických.

Vrstva druhá: zas už na té mučící židli, v ústech se točí malá brusná fréza, slabá a silnější bolest, prach ze skloviny na brýlích, rozhovor o zubech středověkých lidí, o zubech primitivů, o zubech Asiatů a černochů, o předválečných dentistech a zubních technících a pozvolné stále trochu bolestivé přibližování se ke konci.

Vrstva třetí: zajdu k papášovi, jistě tam budou, první autobus, druhý autobus — a najednou ho spatřím z okna, telefon, sejde dolů, Černý pivovar, známá, hokej, U Fausta, rozhovor o poezii, životě, lásce, souboj přírody a civilizace, domluva.

Vrstva čtvrtá: ve Štěpánské, všechno už trochu matné a přiboudlé, ještě však tvrdé obrysy, znovu řeči o poezii, životě, lásce, souboj přírody a civilizace, rozchod.

Vrstva pátá: taxi, klopýtání, všechno už notně matné a přiboudlé, pult, známí, potřásání rukama, polibky na tvář — a nakonec v rukou jakéhosi nevídaného geologa, právě proto, že o něho nikdo nestál, pozval ke stolu, na lahev, bláboly o matce zeměkouli, bláboly o žilách vesmíru, všechno rozhemženo, klopýtání, nepříjemný drobný déšť, čekání na taxík s tlustým hercem, všechno už absolutně matné a přiboudlé, po schodech k bytu, konečné zhroucení.

Vrstva šestá: zase ta sladká šumivá pěna, rytíři v kostýmech, komedie v komedii, až to všechno odletělo.

byla jsem patrně dítě
vždyť mne chovali v náručí —
nesli mne pustou písečnou krajinou
tiskla jsem se k tomu kdo mne objímal
byla jsem patrně ještě dítě
a měla jsem hrozný strach —
ten kdo mne nesl
se taky bál
nevěděla jsem však proč —
bála jsem se otevřít oči
přála jsem si sen
sen však nepřicházel —
stále mne nesli
a strach neustával —
pak někdo vykřikl —
musela jsem otevřít oči
a zvednout hlavu —
strach ze mne spadl
s oblohy se na nás vytilo celé slunce —
líbilo se mi to —
byla jsem patrně ještě dítě

25. 3. 1975

Ale no né, to snad ani nejní možný, je to možný? jsou to voni, nojo, a co to, to je tu máš vystavený, ty duševní kyklopy? to je dobrý. — Hele, neblbni, jo, di si po svejch a neurážej lidi! dej nám pokoj! — A dyť von ani tak moc neuráží, je prostě vožralej jako tady každej druhej, chce se bavit a baví se po svym, nám to ani nevadí. — Ten je tu denně, je to výtvarník a má jednu nohu dřevěnou a na refýži ji semtam podstrčí pod tramvaj a dělá lidem podívanou, von se vrhá na lidi v putykách, tuhle byl někde U jelena a tam mělo ministerstvo nějakou voslavu a von přišel k ministrovi a povídá mu: tak ty prej si ministr, hod' sem kilo a ten byl z toho tak vyjevenej, že mu povídá, já ho nemám! tak si ho puč a naval a věříte, že mu to kilo dal a on mu na to, až budu mít, tak ti ho vrátím. — Už zase de sem. Hele, nevroťuj! — No ne, já, pánové, kdybyste se spolu vy dva zapomněli a něco z toho bylo, tak mi párek vodstavte, já to rád vodkojím vlastním mlíkem a vyvedu a ateliér mám na Žižkově.

25. 3. 1975

Procházím se Boulogneským lesíkem. Davy. Obloha matná, kovová, šero. Všeobecné znepokojení. Všeobecná úzkost. Vcházím do restaurace. Nikdo. Hlasitě objednávám francouzský bramborový salát. Čekám. Volají mně k vysokému pultu a podávají shůry mísu. Přetéká živým, oslňujícím, třesoucím se sulcovitým pokrmem. Chutná mi. Jím lžicí a pozvolna se rozsvěcuji. Z konečků prstů mi vyrážejí napřed malé kapičky světla jak slzy, teď už tečou slabými čůrky a teď mohutně tryskají jak vodotrysky. Rychle mne vynášejí a zavěšují na strop Národního divadla.

26. 3. 1975

To se hlava plní zvolna temnou mlhou, zprvu bílou, žlutnoucí, hnědnoucí, černající a ta mlha je čím dál těžší a těžší, stává se z ní zvolna olovo a tíha lehá na prsa a oči se klíží a najednou rána a zase se procitne a odkudsi zpod nohou se vybavuje příběh: Vyšla ven na ulici stojí u citadely a je celý modrý pes tam běhá jaká zvláštní něha ten štěkot a ve studni se šerí každý kámen před večerí po nebi lítá fialové peří a ona u citadely jako v čase antiky neví cí a nelíčí počítá knoflíky dívka strom prahnoucí po někom a včera to světlo u stropu se chvělo jakoby odkudsi už dávno odeznělo a rozumí mu plno planých nic neříkajících nikam nepatřících rýmů dopis z ciziny tenkrátě srpen prázdniny kdo zachytí tu vůni nejspíše to byla vůně vůně tůň to se všecko vlnilo a teď mlčení citadely kam vyšla rytíř smělý odkudsi z Ariosta počítat do sta byla sprostá sen slov sen struktur sen rýmů našeptáno do jara do léta do podzimu březem březí jarem vyšla ven na ulici stojí u citadely sen slov sen struktur sen rýmů a přece bdělý drásající pálivý k uchopení jen rukavicí jako tenkrátě kopřivy a ne a ne spát aby se to přestalo ozývat aby se z toho všeho stal jen děj jako Atlant ten čaroděj ale už letí už se vznáší na poletuchu všecko se plaší a nebesa se třesou v namodralém vzduchu a pak už ten děj ztrácí barvy a odvíjí se na přeskáčku dál.

100

26. 3. 1975

na omak pleťové hebké
se sametově zdrsňenými místy
zve ke krouživému hlazení
něžnému poplácávání
vášnivému zaboření a hnětení všemi desíti
lidskému čichu rajský vánek dech omáčka zahrada
na jazyku pálivá paprika
rozvařená v poctivém svrateckém guláši
jedlé poněkud přesolené
na poslech sotva slyšitelně bzučí
v krátkých intervalech pomlaskává
s výrazným konečným lusknutím
občas důvěrně zavrzá
pod víčky libé jak zvalená postel
vlevo vpravo nahore dole všude
sluneční kukaňství

101

27. 3. 1975

Moc a bezmoc. Bezmoc moci. Moc bezmoci. Moc moci. Bezmoc bezmoci. Bezmocní mocní. Mocní bezmocní. Moc bezmocných mocných. Bezmoc mocných bezmocných. Bezmoc mocných mocných. Moc bezmocných bezmocných. Moc bezmocných mocných. Bezmoc mocných bezmocných. Nemoc. Nemoc moci. Nemoc bezmoci. Nemoc bezmoci moci. Nemoc moci bezmoci. Nemoc moci moci. Nemoc bezmoci bezmoci. Nemoc bezmocných mocných. Nemoc mocných bezmocných. Nemoc moci bezmocných mocných. Nemoc bezmoci mocných bezmocných. Nemoc moci bezmocných bezmocných. Nemoc moci bezmocných mocných. Nemoc bezmoci mocných bezmocných. Pomoc. Pomoc moci. Pomoc bezmoci. Pomoc bezmoci moci. Pomoc moci bezmoci. Pomoc moci moci. Pomoc bezmoci bezmoci. Pomoc bezmocným mocným. Pomoc mocným bezmocným. Pomoc bezmocných mocných. Pomoc mocných bezmocných. Pomoc nemoci moci. Pomoc nemoci bezmoci. Moc, bezmoc, nemoc, pomoc. Ne moc mocní mocí nemocní mocní. Ne moc bezmocní bezmoci nemocní bezmocní.

102

27. 3. 1975

Tři poslední texty — tři po sobě následující sny o slunci. Byly sněny? Nebyly sněny? Kde je Wahrheit a kde Dichtung? Sen, proměněný v text, přestal být snem, stal se lineárním uspořádáním sémantických znaků. Vytratilo se vše, co sen činí snem: přeludnost času i prostoru, příčiny bez následků a následky bez příčin, metamorfózy osob i atmosféry. Bdělé vědomí prostě sen neobsáhne, ale neustále ho marně loví a sen jeho popisu uniká.

103

Postávají tam většinou cizinci, hlavně Němci, jsou hluční, čerství v novém prostředí, vykoupání a prohlížení lístky na tramvaj jak neznámé poštovní známky. Byla tam sama, malá, silná, tmavý převlečník do půl lýtek, téměř bílé punčochy. Dědala dojem Tyrolačky z Innsbrucku nebo bavorské selky od Mnichova. Přišel jsem blíž — a pak jsem ji poznal. Jak je to dlouho? Víc než třicet let. Podíval jsem se dost ostře, očima neuhnula. A pak mě poznala taky. Otočil jsem se a přecházel sem tam. Co s ní mluvit? O čem se bavit? Bylo by toho asi příliš mnoho a možná příliš málo. Stála bez pohybu. Dívala se. Přišel jsem opět blíž. Zvláštním způsobem se na mě usmívala. Nepromluvila. Jestlipak ještě ta-kh-le maz-li-vě a maz-la-vě mlu-ví? Jestlipak je ještě tak něžně naivní? Něco o ní vím, je toho málo. Neměla lehký život. Ale kdo už ho za těch víc než třicet let měl? Stále se usmívala. Klouzl jsem po ní nevšímavě očima. Úsměv zlitostivěl a zropačitel. Otočil jsem se a dál přecházel sem tam. Pak jsem znovu přišel blíž. Už si mě nevšímala, vyhlížela tramvaj. A tramvaj přijížděla. Zastavila. Nastoupil jsem. Zůstala na stanici. Podíval jsem se po ní ještě z okna. Zlhostejnělá vyhlížela tramvaj s jiným číslem.

— Ty, poslyš, já už to nemůžu odkládat. Myslel by si, že jsem normální. Ale jsem stejně blázen. Mám z toho hrůzu.
 — Prosím tě, proč? Dyť říkáš, že je moc fajn, slušnej a spolehlivej, znáte se už nějakou chvíli a nejste přece malí — Jenže, já nevím, děsím se toho — Tak mu večer řekni, že to nejde, že máš krámy nebo tak nějak. — Neblbni, to už jsem mu říkala minulej tejdén. Dnes už se bude chtít se mnou konečně vyspat. A co já si počnu? — Hele, Žofi, o co vlastně jde? Chceš nebo nechceš? — Ale chci, samozřejmě že chci, ale nemůžu, teda... byla by to strašná ostuda, propadla bych se hanbou, kdyby mě viděl... — Poslouchej, ty vážně šlíš, už jsi za těch deset let odvykla mužskému. — Ale kdepak, v tom je něco úplně jinýho. Já ho totiž miluju, hrozně ho miluju a děsím se, že mě nechá, až se dnes večer v tom jeho kumbálku svlíknu... Von mi řek — No, co ti řek? — Šeptem: že si mne vezme, i s mým Jirkou. — A slzy. — Už jsem z tebe cvok. Co je na tom k breku? — Právě, že všechno — Fakt, mluvíš v hádankách — Hele, přísahaj, že nikomu a nikdy — No jo, když myslíš, že je to nutný... Příklad na zdraví svejch holek — Příklad, tak o co jde? — O co, o co! Nemůžu se mu ukázat bosa! Mám děsný plošňáky a vyhřezlý klouby u obou palců. Zhnusím se mu! Už mě nebude chtít... a já budu zas s Jirkou našim na krku — Ty ale vážně šlíš, Žofko, taková prkotina! — Prkotina? Jo? Kačka blátotlačka, to že je prkotina? To se mám svlíct do naha a nechat si šněrovací boty? — Svíjíme se smíchy a Žofi přitom svede brečet. Telefon: „Soudružka Smoljaková okamžitě do sekretariátu. Školení už začalo.“ Mezi dveřmi naposledy usazené oči k nebi, úpěnlivé gesto, abych jí držela oba palce a pryč —

„Vždy záleží na tom, na čem komu záleží“, věta, která uvádí Heissenbüttelův text „Ohněstrůjci“, má platnost absolutní. Protože znamená vše, neznamená nic. Křivka osudu se skládá z nesčíslných bodů životních situací, životní situace jsou determinovány bytím a vědomím. Bytím lze rozumět dané, objektivní, vnější, vědomí je odvislé od psychofyzického stavu. Od neustálého kmitání napětí a zlostejnění. Od tělesných funkcí, které nelze nikterak nebo téměř nikterak ovlivnit. Existují jistá poznání: psychologická, farmakologická, biologická a mnohá jiná. Nikdy se však nelze dopátrat fungování celku. A pak: bytí existuje jen ve vědomí, vědomí jen v bytí. Bytí však nekončí zánikem vědomí. Tím však finálně končí jednotlivý život, totiž život sama sebe si vědomý. Život bez vědomí, pouhé fyzické fungování, je neobyčejně chudý na smyslové senzací a bytí vůbec nevnímá. Nezáleží mu ani na pocitu z životní situace, ani na spektaklu vesmíru. Nezáleží mu vůbec na ničem. Tohle jsou všechno praprotomé moudrosti. Nejspíše všechno záleží na fluidech a energiích a autentičnosti gestace.

— Sakra, kde je Žofka, dnes už má hodinový zpoždění. Co je moc, to je moc. Neříkala, že někam jde? — V deset telefon: „Tady Smoljak, prosím vás, je Žofi v práci?“ — No, právě že se zatím neobjevila. Není u doktora? — Dlouho ticho. — „Dnes vůbec nespala doma. To nikdy neudělala. Nemůžu to ani říct manželce.“ — Možná, že šla někam na návštěvu a zůstala tam přes noc, ne? — „Vyloučeno. Má dcera nepěstuje žádné pochybné známosti.“ — Ale, pane Smoljak, třeba je u bratra... — „Ach, vidíte, to mě v rozčilení nenapadlo, to bude ono! Děkuju, děkuju vám! Že jsem na to nepřišel hned! Co nejdřív vám zavolám.“ — Ale nezavolal. Po obědě se rozpršelo. Těsně před třetí zaklepání. Vešel nejstarší Žofčin bratr, Věna. Nepozdravil a zhroutil se na nízké dřevěné schůdky přistavené ke knihovnímu regálu. — Oba jsou mrtví. Šel jsem rovnou k němu, vím, kde bydlí. Museli jsme vypáčit dveře. Zabedněná místnost třikrát tři. Hořáky v kamínkách zhasly, otrávil se ucházejícím plynem. On na zemi, asi se plazil, aby otevřel okno — a už neměl dost sil — ona v posteli, oba nazí. Žofi měla na sobě jenom bílý ponožky. Kristepane, proč? —

A tenhle zatím poslední text patří tobě a jen tobě. Prahory, prvohory, druhohory, třetihory, čtvrtohory. A my jsme se zjevili z břidlic, z těch nerostů prahor ve stejném druhu, ve stejném čase, abychom dýchali společný vzduch, viděli vesmír z jednoho úhlu, mluvili stejnou řečí, milovali se. Nevysvětlitelný zázrak. Exploze štěstí. A pak už jenom mlčení.

Haló! – Prosím? – Haló! – Haló, co jste, prosím, říkal? – Říkal jsem: Haló! – Nerozumím vám. – Čemu nerozumíte? – Ničemu nerozumím. Co jste říkal? – Říkal jsem: Haló! – Haló! – Konečně jste porozuměl! – Čemu? – Tomu co jsem říkal! – Tomu jsem nerozuměl. Můžete mluvit pomaleji? – Haló! – Nerozumím. Mluvíte příliš pomalu. Co říkáte? – Co říkáte? Nerozumím. Mluvte rychleji! – Haló! – Nerozumím Vám! Haló! – Prosím? Co říkáte? Ničemu nerozumím! – Říkám, že ničemu nerozumím. – A vy mi rozumíte? – To buďte rád, já vám totiž vůbec nerozumím. – Jaká škoda! Tak dobře jsme si rozuměli! Haló, mám pokračovat? Nemá to smysl! – Já si naopak myslím, že to žádný smysl nemá. – A co vy? – A co vy? – Povídám, a co vy? – Vy něco povídáte? – Povídám, že to nemá smysl. – Nemá to smysl, skončeme to. – Haló, skončíte to? – Skončete to! – Haló, tak zavěste! – – Zavěste vy! – Já nezavěším, nemám telefon! – Haló, co jste to říkal? – Rozumíte mi? Haló! – Já vám nerozumím! – Škoda, tak dobře jsme se bavili!

- 9. 2. – Po rozloučení s matkou
- 10. 2. – Dcera Mileny Jesenské
- 11. 2. – U Ládi Fikara
- 12. 2. – Od milé k zubaři
- 13. 2. – Karel Malich
- 14. 2. – Václav Černý o Karlu Sezimovi
- 15. 2. – Vzpomínání na Idu Lehečkovou
- 16. 2. – Věra Bednářová o návštěvě u protektorátního básníka E. J. Popery
- 17. 2. – Ze Slávie s Kolářem za Chrtkem do knihkupectví v Bílé Labuti
- 18. 2. – V ateliéru Václava Boštíka
- 19. 2. – Kavárna Slávia v rámu
- 20. 2. – Usnout, spát
- 21. 2. – Skelet flámu
- 22. 2. – Nad překlady Chan-Šana
- 23. 2. – S Víťou Kocourkem od Ládi Fikara
- 24. 2. – Když dotírá nemoc
- 25. 2. – V mrákotném stavu
- 26. 2. – Host ve vinárně U koštýře
- 27. 2. – Dvě o Frantovi Tichém
- 28. 2. – Sen
  - 1. 3. – Procházka po Zeleném pásu
  - 2. 3. – Dva kmotři
  - 3. 3. – Popíjení s Vaškem Daňkem
  - 4. 3. – O nešťastně ženatém známém
  - 5. 3. – Pravá bota
  - 6. 3. – Bloumání
  - 7. 3. – Těkání
  - 8. 3. – Z břevnovského hřbitova
  - 9. 3. – Než zazvonil mladý básník
  - 10. 3. – Obrušování pahýlů
  - 11. 3. – Láska a procházka
  - 12. 3. – Kurzschluss
  - 13. 3. – Křížová cesta
  - 14. 3. – Za maminkou domů
  - 15. 3. – Socha a rybník v Oboře
  - 16. 3. – Noční můra v Chomuticích a dřímota ve vlaku

- 9. 2. – Chronologie všedního dne
- 10. 2. – Tajná vášeň
- 11. 2. – Claudio Parmiggiani v Praze
- 12. 2. – Ještě jednou Parmiggiani
- 13. 2. – Drátěné krajiny
- 14. 2. – První dopis Friederike Mayröckerové
- 15. 2. – Sobotní procházka po Zeleném pásu

- 16. 2. – Snění

- 17. 2. – }
- 18. 2. – } Chléb náš vezdejší
- 19. 2. – }
- 20. 2. – Skluz (1)
- 21. 2. – Večer s Karlem Milotou
- 22. 2. – Instalatér v bytě
- 23. 2. – Wittgenstein jako básník
- 24. 2. – První dopis od Friederike Mayröckerové
- 25. 2. – Druhý dopis Friederike Mayröckerové
- 26. 2. – Četba leden–únor 1975
- 27. 2. – Skluz (2)
- 28. 2. – Dokořeněná aféra: Svobodné slovo
  - 1. 3. – Žofi – monolog
  - 2. 3. – Kirchberger, Kolář, Medek, Roth, Köhler – obrazy
  - 3. 3. – Práce
  - 4. 3. – Druhý dopis od Friederike Mayröckerové
  - 5. 3. – Skluz (3)
  - 6. 3. – Návštěvou v ČSAV
  - 7. 3. – Lidová demokracie
  - 8. 3. – Hra na hru
  - 9. 3. – Zajímavý příběh
  - 10. 3. – Zátiší tří předmětů na olivově zeleném ubrusu
  - 11. 3. – Rudé právo
  - 12. 3. – Mladá fronta
  - 13. 3. – Smutný portrét
  - 14. 3. – Poznámka k citátu
  - 15. 3. – Staré deníky
  - 16. 3. – Z „Welt der Wissenschaft“

- 17. 3. – Underground
- 18. 3. – Střepy
- 19. 3. – Oslava Josefa
- 20. 3. – Sen
- 21. 3. – Mrzutý první jarní den
- 22. 3. – Na kafi s Olgou Hostovskou
- 23. 3. – Dramata barev
- 24. 3. – Geologická sondáž
- 25. 3. – S Jirkou Bednářem a Jiřím Kolářem u Ježíška
- 26. 3. – Co to hodí
- 27. 3. – Variace à la Helmut
- 28. 3. – Jasněnka z Sč
- 29. 3. – Mudrování
- 30. 3. – Dedikace

- 17. 3. – Nahráno na pásek
- 18. 3. – What does not change is the will to change
- 19. 3. – Za psacími stoly úřadovny
- 20. 3. – Větrné velikonoce
- 21. 3. – Rubový vzor
- 22. 3. – Bleskový telefonát s přítelkyní z dětství
- 23. 3. – Poslední dopis Friederike Mayröckerové
- 24. 3. – První sen o slunci
- 25. 3. – Druhý sen o slunci
- 26. 3. – Třetí sen o slunci
- 27. 3. – Lov na sny
- 28. 3. – Žofi – dialog
- 29. 3. – Žofi – epilóg
- 30. 3. – Tak dobře jsme si rozuměli